

Rött Forum 4, 1972

Alain Bertrand

Den indokinesiska revolutionen

Inledning till svenska upplagan

I detta ögonblick, i slutet av juni när dessa meningar formas, är revolutionen i det Heroiska Vietnam i ett mer kritiskt läge än någonsin. Närmare segern än någon gång tidigare, samtidigt mer utsatt för Nixon-regimens databeräknade och laserstyrda grymheter.

Mineringen av hamnarna! Undermineringen av dammarna! De ständigt återvändande dödsfåglarnas mördande djupdykningar! De ändlösa frätande såren på städer, byar, natur och människor! Allt detta i syfte att svälta ut, förgöra, terrorisera befolkningen till underkastelse, passivitet och tystnad!

Men okuvlig är de vietnamesiska massornas strävan, oböjlig deras rygg, osårbar deras tunga, oändlig deras uthållighet.....

GENERALOFFENSIVEN tog sin början i skiftet av mars och april månader, systematiskt och omsorgsfullt förberedd sedan år tillbaka, styvnackat inplacerad mellan Nixons Peking- och Moskva-resor. En kaskad av energi och entusiasm, alstrad och lagrad under decenniernas förtryck utlöstes och organiserades till ett våldsamt anlopp mot USA-imperialismens nickedockor.

Thieu-juntans elitförband angreps ett efter ett, splittrades upp och stympades. Dess talesmän, uppövade sedan lång tid till riddare av det ofria ordet darrade på stämman inför de nya, övermäktiga bortförklaringarna. I lögner, kommunikéer och dikter ekade deras eget oblida öde. Till och med i hjärtat av Saigon – i den parlamentariska kammaren – genljöd röster av förtvivlan, desperation, misstro. Bankfacken tömdes i Saigon, men i Schweiz पोटे kontona.

På samma sätt som de brandskattade bankpalatsen reflekterar den vietnamesiska bourgeoisins framtid, speglar livet i de befriade områdena de arbetande massornas.

Jordreformerna, kooperativiseringen och kollektiviseringen!! – demonstrerar nya klassförhållanden. Sjukvården, kulturen, utbildningen, de sociala relationerna nydanas samtidigt som produktionen utvecklas.

”Befriade områden” är därför inte ett geografiskt begrepp utan bestämning av en allomfattande nyvinning på alla samhällslivets områden. ”Befrielse” betyder möjligheten att börja bygga det kollektivistiska, socialistiska samhället.

Det är om dessa två framtider kampen står. Den ena framtiden representerar en *fortsättning* – på korruptionen, repressionen, piskan. Den andra det *Nya* – självbestämmandet, arbetarmakten,

Vår senaste Indokina-pamflett handlar om dessa båda krafter. Den mejslades framför drygt ett år sedan av en fransk Fjärde-internationalist. Sedan dess har situationen i Vietnam förändrats – så också i Laos och Kambodja – men den bakgrundshistoria som målas upp i breda penseldrag ger en sanningsenlig bild av det Kämpande Vietnam, där vissa särskilt viktiga aspekter renodlas och utvecklas. Samtidigt förmår den – som en av de få texterna i ämnet – ge ett kammerspektiv för revolutionärer, aktiva i solidaritetsarbetet med den indokinesiska revolutionen. Utan en målmedveten ledning – med kunskap om de axlar som bestämmer kampens förlopp hotas solidaritetsrörelsen ständigt att kringrännas, insnöras och snöpas av den borgerliga humanismens tillfälliga och godtyckliga medömkan, den liberala opportunist-

mens meningslösa medlidande och de reformistiska partigängeriets taktiskt pendlande engagemang. Här ligger denna pamfletts berättigande.

”Berättigande – javisst! – men varför ge ut den mitt i sommaren?” Vi svarar med en vietnamesisk kamrats ord:

”Solidariteten får inte slakna under semesterperioden. Erfarenheten har lärt oss att amerikanerna tenderar att genomföra sina angrepp och upptrappningar då. Ni får inte glömma att det vietnamesiska folket inte haft semester på 25 år. Låt er paroll lyda: ‘Vietnameserna tar inte semester; deras försvarare kan inte heller göra det’.

Folket måste ständigt förbereda sig för nya attacker. De amerikanska trupperna angriper på söndagar och helger. Det krävs ihärdig, direkt, aldrig svikande och växande solidaritet, tills vår gemensamma seger uppnåtts”. (Ur en intervju med PRRs talesman Ly Van Sau, publicerad i ”Rood”, Fjärde internationalens flamländska språkrör)

28.6 –72
T. Vincent

1. En enda väg: den väpnade kampen

Den ”andra vietnamesiska motståndsrörelsen” mot amerikanerna har sitt ursprung i USA:s brott mot Genèveavtalet. De franska kolonialisterna tvingades till förhandlingar genom nederlaget vid Dien Bien Phu. Men stormakternas deltagande i Genèvekonferensen (maj 1954) gav dem tillfälle att genom diplomatiska finter komma överens om en provisorisk delning av Vietnam i två zoner. I norra zonen, ovanför 17:e breddgraden, skulle alla Viet Minh-trupperna samlas. Efter en varaktig vapenvila skulle man gå vidare till fria allmänna val, vilka skulle ge hela Vietnam en ny regim. USA vägrar att skriva under avtalet. Deras militära inflytande har redan ökat under det första Indokinakriget och de har inte alls för avsikt att garantera Vietnams neutralitet och dess oberoende i fråga om militära förbindelser med utlandet. Den 21 juli 1954 förklarar Eisenhower: ”Förenta Staterna har inte tagit del i beslutet som fattades av konferensen och är inte bundet av dem.”

Det är dessutom deras mål att förvandla Södern till en mäktig militärbas, att tillsätta en fullständigt USA-trogen regering även om den inte har något gensvar hos befolkningen, samt att skapa förutsättningar för ett senare anfall mot Norr och för ett ständigt hot mot Kina.

Detta är det slutliga målet för deras ökande militära engagemang och deras stöd till Diem-regimen.

Ngo Dinh Diems regim: En bödelsdiktatur

Stadsbefolkningens kamp koncentreras på förberedelserna till valet, där Ho Chi Minh Minh-ledningens seger är given. Men den 1 augusti skingrar Diems polis med våld en fredlig demonstration i Saigon. Samma dag bildar intellektuella tillsammans med liberala borgare ”Rörelsen för försvar av freden och Genève-avtalet”. Dess viceordförande, en 40-årig progressiv advokat vid namn Nguyen Huu Tho, hade redan utmärkt sig i försvaret av antiimperialistiska militanter och vid organiserandet av en stor massdemonstration mot fransmännen mitt i Saigon den 19 mars 1950. Han fängslades efter denna demonstration och släpptes inte förrän 1954, men spärras in på nytt den 11 november samma år. Han flyr 1961 med hjälp av gerillasoldater och ansluter sig till Fronten, där han väljes till ordförande vid den första kongressen 1962.

Diemregimens repression uppmuntras av amerikanerna och blir från slutet av 1954 allt hårdare, samtidigt som kampen i städerna utvecklas (stora strejker i augusti 1955 i Saigon, Da Nang och på plantagera). Efter 1956 får Diem fria händer att föra en systematisk utrotnings-

politik mot de tidigare motståndsmännen och mot alla, som med rätta eller ej, anses vara ”kommunister”.

Efter Genèveavtalet gick de vietnamesiska motståndsmännen med på att spela efter avtalets regler och började tillämpa dem strikt i väntan på de kommande fria valen. I Sydvietnams städer inriktade de antiimperialistiska militanterna sig på en laglig, fredlig och demokratisk kamp. Vietminh bad de stridande som var kvar i Södern att inte längre utföra väpnade aktioner.

Diem och hans familjeklick var försedda med diktatorisk makt, de skröt öppet med sin stinkande, ”personliga” katolicism och gav sig på att genom söka både land och stad med polisiära metoder som måste betraktas som fascistiska. Polisen organiserade väpnade terrorkampanjer på Diems begäran: ”kampanjer för avslöjande av kommunister” och undantagslagar som lagen ”10/59” vilken innebär fullständigt juridiskt godtycke (inget försvar, domar som inte kan överklagas),¹ samt ständiga förflyttningar av befolkningen till stora koncentrationsläger, urtypen för de beryktade ”strategiska byarna”.

På det ekonomiskt-sociala planet annullerar Diemregimen alla lagar som utfärdats i de av Viet Minh kontrollerade områdena. De förra jordägarna, som nu kommer tillbaka, försöker ta tillbaka jorden som Viet Minh delade ut till de jordlösa bönderna – majoriteten – under år 1953 (den första jordreformen). Böndernas fredliga men beslutsamma motstånd får till följd att det massiva förtrycket mot hela lantbefolkningen ökar. Detta innebär att man återgår till förfädernas sätt att utsuga bönderna. Viet Minh hade lyckats ge dem en glimt av hopp, men nu återinförs 50-procentiga arrenden, bönderna skuldsätts katastrofalt och priset på ris stiger medan böndernas försäljningspris sjunker. ”Bonden som dignar under sina bördor säljer riset för 23-30 piaster per gia medan produktionskostnaderna går upp till 70 piaster” (Veckobulletin från Saigons handelskammare). Man förstår att risproduktionen sjunker med svindlande fart. Nambo exporterade 15 miljoner ton ris per år. Dess produktion sjönk från 43 miljoner ton (1939) till 2.8 miljoner ton (1959). 1961 upphör risexporten helt. Kort sagt, för bönderna innebär Diems ”personliga” regim att utsugningen är tillbaka med förnyad styrka. Väpnad kamp mot marionettregimen förblir deras enda hopp att bli av med förtrycket.

Det mest anmärkningsvärda draget hos dessa bönder är deras kamptradition, som är den röda tråden i deras historia, Regimens terror kommer aldrig att påverka deras kampvilja, vilket tyvärr ofta sker i andra nykolonialiserade länder.

Låt oss lyssna till en f.d. bonde som berättar om dessa ”svarta år”:

”Snart började man jaga motståndsmän. Ett femtiotal personer arresterades och fördes till distriktet, en del fördes till provinshuvudstaden. Ingen av dem kom tillbaka. Familjerna fick så småningom veta att de hade avrättats utan ceremonier eller likviderats efter fruktansvärd tortyr. De underkastades ”bekännelser”, ”djävulsutdrivningar” eller vidriga ”undervattensdopp”. Man tvingade ner dem i vattentunnor, sedan slog bödlar med hammare på tunnan. Blodet sprutade ur näsa och mun på offret, som kände det som om hjärnan skulle sprängas. Man ville få motståndsmännen att förneka hela sitt förflutna, tvinga dem att avlägga trohetsed till ”president Ngo” och att förtala kommunisterna. Nästan alla föredrog döden framför att förneka sin övertygelse”.²

Ju mer repressionen ökar, desto våldsammare reagerar bönderna. När man under 1960 började inrikta sig på att återuppta den väpnade kampen uppfattades detta som ”en gryende dag”. Bondemassornas frigörelse är deras eget verk, då de återigen kastar sig i kampen, starka efter åtta års erfarenhet.

¹ ”Man måste få bönderna att förstå att de riskerar dödsstraff om de gömmer en kommunist eller följer hans råd... Man måste döda dem (Viet Cong), skjuta ner dem som man dödar galna hundar.” (Cach Manq Quoc Gia, familjen Diems tidning, 14.7 1959.)

² ”Elva år i en sydvietnamesisk by” av Phan Tal, i Vietnamese Studies nr 8

Den väpnade kampen återupptas

De ledande kommunister och progressiva som hade kommit undan med livet i behåll hade efter Genèveavtalet påbörjat en i första hand fredlig kamp.

Detta för att bönderna inte skulle kastas in i en blodig kamp utan återvändo från ett styrkeförhållande som var tydligt till revolutionärernas nackdel.

För övrigt kan man fråga sig om inte denna taktik drog ut på tiden mer än nödvändigt. De förluster som följde på marionettregimens terror skulle kanske bli mindre omfattande, särskilt bland de politiska kadrerna, om massornas självförsvar organiserats tidigare.

Men såsom alltid i sin historia utvecklas den vietnamesiska revolutionen enligt en sammansatt dialektik som kombinerar *kraven för den politiska kampens utveckling på platsen och kraven för det antiimperialistiska lägrets internationella politik*. Denna kombination var ofta svår att förverkliga, framför allt då kampens uppsving gick illa ihop med behoven för den fredliga samexistenspolitik som fördes av de byråkratiska ledarna i Sovjetunionen (jfr. 1946, då de vietnamesiska revolutionärerna var fullständigt isolerade).

Under åren 1954 till 1959 tycktes den internationella utvecklingen rättfärdiga en sådan inställning. Det är Bandungkonferensens tid, då den s.k. ”tredje världen” träder fram och Nehru och Chou En-lai bejakar den fredliga samexistensen.

Den andra aspekten på återupptagandet av den väpnade kampen är *massornas egna breda initiativ* i de första operationerna, som främst bestod i att göra sig av med de lokala notabiliteter som var mest mutade av jordägarna eller regeringen. När bönderna grävde fram vapnen följde de inte någon mystisk ”omstörtande plan”, som en generalstab långt borta hade tänkt ut. De valde spontant den absolut enda vägen som gjorde det möjligt för dem att helt enkelt överleva, och detta inträffade på många platser i landet, ibland utan förbindelse sinsemellan.

Visserligen skulle den sydvietnamesiska revolutionära rörelsen i fortsättningen komma att upprätthålla mycket nära förbindelser med den nordvietnamesiska kommunismen, men den behåller hela tiden en viss självständighet och autonomi, just på grund av speciella omständigheter vid dess uppkomst.

När massrörelsen både i städerna och på landsbygden hade hunnit mogna politiskt i flera år uppkom de nödvändiga betingelserna för att skapa en centraliserad kamporganisation: I december 1960 håller motståndsmän från de folkliga klasserna en första kongress vid vilken den *Nationella Befrielsefronten* bildas och dess program antages. De första delarna av folkarmén bildas ur de militärorganisationer som de av den katolska Diem-regimens förtryck hårt drabbade religiösa sekterna hade (Binh Xuyen, caodaister och Hoa-Hao).

Strax innan hade man bildat *De gamla Motståndskämparnas förbund*, den första kärnan till det *Revolutionära Folkpartiet* (RFP, Sydvietnams Kommunistparti), vars kadrer bildade den politiska stommen och den inflytelserika kärnan FNL vid sidan av andra, mer begränsade politiska krafter.

Den amerikanska imperialismens engagemang ökar

1. Från specialkrig till lokalkrig, 1961-1964

I ett första skede försökte amerikanarna i Vietnam upprepa den metod som föreföll så framgångsrik i Laos: låta vietnameserna ta hand om striderna själva och med begränsad hjälp slå ned upproret på kort tid. Kennedys personlige rådgivare, general Maxwell Taylor, satte upp följande plan:

- Södern pacificeras på 18 månader;

- Diemregimen stärks materiellt och politiskt;
- den omstörtande verksamheten utvidgas till Norr och bereder marken för en invasion.

Man bör ha klart för sig att imperialismen aldrig förlorade DRV ur sikte och att aggressionen riktades mot hela landet.

Vad beträffar pacificeringen, så avsåg tvångsförflyttningen på landsbygden att deportera bönderna till strategiska byar för att avskära dem från motståndsmännen. Varje by skulle ha sitt koncentrationsläger omgivet av taggtråd och militära posteringar. Av 16 000 planerade läger uppfördes 3 700 och FNL lyckades förstöra 2 600 under loppet av ett år. Det var först efter 1968 som marionettklickern på nytt lyckades utvidga kontrollen över vissa områden på landsbygden, men idag har den andra pacificeringen misslyckats på samma sätt, trots att landsbygden kring Saigon har förvandlats till ett befäst läger.

FNL befann sig 1961 i en mycket ömtålig situation på det militära planet och begränsade sig till en defensiv strategi. Fienden hade en marionettarmé på 500 000 man och ökade sin kredit (150 miljoner dollar blev 300 år 1961 och 600 år 1962) och sin värdefulla tekniska hjälp. Trupperna som skulle slå ned upproret hade en elit av antigerilla, rangers, samma elitsoldater som just nu låter sig skjutas ned i Laos. Då MAC (Military Assistance Command) bildades innebar detta ett förenat befäl under general Harkin. På samma sätt kontrollerade 12 000 rådgivare från MAAG (Military Advisory and Aid Group) de militära operationerna på alla nivåer. Amerikanerna bestämde och de vietnamesiska soldaterna lydde order. Slutligen intensifierade man bombningarna i Söder (50 000 räder år 1962). Allt detta gav USA och dess marionetter tillfälle till en motoffensiv i mars 1962.

Men FAPL gjorde ett sådant motstånd att segern vid Ap Bac i början på 1962 visade att initiativet hade övergått i revolutionärernas händer: 60 km från Saigon höll 200 FNL-soldater stånd mot 2 000 marionettsoldater varav fjärdedelen dödades. I oktober 1963 bekräftade segern vid Loc Ninh denna tendens. FNL nådde samma nivå som FUNK nu befinner sig på i Kambodja. Initiativet hade övergått i deras händer.

När den militära situationen försämrades beslöt amerikanerna att göra sig av med Diem. En egenartat sammansatt militärjunta, ledd av "Big Minh" (general Duong Van Minh), störtade Diems diktatur och mördade Diem själv den 1 november 1963. FNL stod just då vid Saigons portar. Den 31 oktober anfölls basen i Bien Hoa (20 km från Saigon) med granatkastare och 50 flygplan förstördes. Bara under 1964 försattes 135 000 fiender ur stridbart skick, därav 2 000 amerikaner. Det var rena katastrofen. Svaret blev en flykt framåt: bombningarna i norr skulle hindra FNL att gripa den näraliggande makten.

II. Från lokalkrig till utrotningskrig, 1965-1971.

USA-aggressionens hela historia visar att *varje nytt steg i eskaleringen inte är något annat än följden av ett verkligt nederlag*, och denna flykt framåt blir hela tiden mer och mer meningslös.

Den nya etappen utmärks av att man gradvis skeppar in 550 000 amerikaner i Söder och av bombningarna i DRV. Det är detsamma som att erkänna att marionettarmén inte kan hålla stånd mot den revolutionära armén. Dessutom kände imperialisterna till att det "socialistiska lägret" var förlamat av Kina-Sovjet-konflikten och den bekanta polemiken, och alltså inte kunde intervensera för att skydda DRV. Samtidigt var världssopinionens tryck ännu inte tillräckligt starkt för att tvinga Washington att retirera. Vietnameserna skulle få lov att "lita till sina egna krafter".

FNL:s enorma motstånd ledde gradvis fram till offensiven i februari 1968, vilken skrämde amerikanerna allvarligt: med sin alltför tungt utrustade armé som var dåligt förberedd för

gerillakrigföring kunde de inte slå ned det vietnamesiska motståndet. Gerillan angrep på många ställen samtidigt och tog hem begränsade men många segrar.

I augusti 1965 håller FAPL med tusen man stånd mot 8 000 marinsoldater i Vantuong nära basen Chu Lai; 900 USA-soldater dödas eller såras. Tre månader senare lanserar Westmoreland en motoffensiv under torrperioden. Svaret på den blir mycket signifikativt sprängningen av hotell Métropole mitt i Saigon (200 USA-officerare dödades!). I april 1966 måste Westmoreland erkänna sanningen: operationen har misslyckats. 150 000 fiender har försatts ur stridbart skick, varav en tredjedel USA-soldater.

Den *andra motoffensiven under torrperioden* (oktober 1966) – vars program var ”leta upp och förstör” – råkade ut för exakt samma sak, när den tredubbla operationen ”Attleboro”, ”Cedar Falls” och ”Junktion City” misslyckades.

År 1967 befann sig angriparna på defensiven över hela fältet. Följande år visade *TET-offensiven* (februari 1968) världsoptionen att den vietnamesiska revolutionen är allt annat än krossad. Man stoppade också (för tillfället) bombningarna över Nordvietnam.

TET-offensiven innebar krigets definitiva vändpunkt: den tvingade amerikanarna att hålla sig till en enbart *defensiv strategi* för att skydda städer och baser. Saigons marionettarmé fick överta de militära ansträngningarna på fältet, vilket den var fullständigt ur stånd att göra.

På det politiska planet bekräftade TET-offensiven för gott att en autentisk *folklig revolutionär makt* hade fotfäste i hela området. Dess politiska uttryck skulle bli den *Provisoriska Revolutionära Regeringen* (PRR), den enda verkliga företrädaren för det kämpande vietnamesiska folket både i Sydvietnam och i utlandet.

Framförallt var februarioffensivens följder viktiga på det internationella planet, på det sättet att Johnsson tvingades inse att en militär lösning var omöjlig för USA. Han tvingades sätta sig vid förhandlingsbordet. (Amerikanarna och deras marionetter skulle för övrigt komma att sabotera förhandlingarna från början till slut.)

2. FNL: Dess klassnatur, mål och strategi

Det kan tyckas paradoxalt att vi karakteriserar Fronten som en revolutionär organisation fastän dess öppet erkända målsättning inte innehåller någon antydning om kampen för en socialistisk revolution. Även om så är fallet, så är det i varje fall en plikt för varje revolutionär organisation att politiskt stödja en rörelse som visar upp en öppet antiimperialistisk målsättning och följer den i praktiken.

”... den proletära internationalismen kräver

att den proletära kampens intressen i ett land underordnas den proletära kampens intressen i världen som helhet.

Vad gäller de mest efterblivna staterna och länderna, där de feodala eller lantligt patriarkaliska institutionerna ännu dominerar, är det viktigt att uppmärksamma:

(1) nödvändigheten av alla kommunistiska partiers stöd åt de revolutionära befrielseörelserna i dessa länder – ett stöd som måste vara verkligt aktivt och vars form måste bestämmas av landets kommunistiska parti (om ett sådant existerar).

(4) Det är av alldeles speciell betydelse att stödja de efterblivna ländernas bonderörelser mot storgodsägarna, mot de feodala kvarlevorna och den feodala andan...”

Kommunistiska Internationalens andra kongress. Teser om den koloniala frågan.

Men i själva verket kan man förstå FNL:s inriktning och dess revolutionära karaktär endast genom *en mer exakt analys av dess sociala bas och av de historiska klassintressen som det försvarar.*

Den vietnamesiska revolutionens historiska utveckling bestäms av

- det med städernas arbetarklass allierade lantproletariatets förkrossande tyngd samt den sydvietnamesiska nationella bourgeoisins sociala och politiska svaghet.
- förekomsten i landets ena halva av ett produktionssätt som befinner sig i en övergång till socialismen, vilket leder till en oundviklig utveckling mot socialismen i Sydvietnam vid en återförening av landet.

FNL som proletär organisation

När man frågar sig vilken typ av politisk organisation man har att göra med, så bör man ta reda på *vilken social klass' historiska intressen* denna organisation försvarar i sitt program och framför allt i sitt handlande.

a) FNL:s sociala bas karakteriseras av den stora delen *fattigbönder* som kämpar i fronten. Det visar bara hur väsentlig denna klass är i hela det vietnamesiska samhället, där den omfattar tio miljoner människor (av en befolkning på 15 miljoner år 1960). Som Giap visar har bönderna sedan lång tid visat prov på en fast revolutionär anda, framför allt sedan ledningen övergick till arbetarklassens avantgardistiska parti. Tillsammans med partiet reste bönderna sig för att gripa makten som de sedan försvarade under många år mot fosterlandets fiender, liksom de gjorde med rätten till jorden som revolutionen medförde.”

Uppskattningsvis utgör bönderna 80-90% av Folkets Befrielsearmés (FBA) stridande styrkor. Dess historiska tradition av (väpnad) kamp har inneburit en politisk dynamik och en revolutionär inriktning som mycket få bonderörelser har uppnått i andra delar av världen. Man får inte heller glömma att bönderna har erfarenhet från en tioårsperiod av verklig folkmakt och att detta var ett faktum att räkna med när kampen återupptogs år 1959.

Ändå kan inte böndernas politiska tyngd tillåta oss att karakterisera FNL som rätt och slätt en bondeorganisation (då vore den småborgerlig). Faktum är att dess kamp når långt utöver försvaret av böndernas *gemensamma intressen* som främst består i krav på ”jorden åt dem som brukar den”; ett sådant mål har visserligen en mäktig antifeodal dynamik, men kan också stanna inom ramen för privat jordegendom, det borgerliga jordbruket.

Men nu är det så att, samtidigt som Fronten organiserar fattigbönderna, visar man dem på den *absoluta* nödvändigheten att orientera sig mot en *kollektiv* arbetsform, som redan låter ana det kollektiviserade jordbruket av socialistisk typ. Detta är nödvändigt också av det skälet att man har en gammal lantlig tradition från den förkoloniala tiden bland de vietnamesiska bönderna, nämligen den relativa enheten i form av gammaldags bygemenskap, vilket mildrade de sociala motsättningarna. Och även om de jordlösa bönderna, lantarbetarna (Ta Dien), utgör majoriteten av bondebefolkningen, så innebär detta inte att de ”ägande” bönderna skulle vara ockrare eller feodala ut sugare. Det av ett tunt skikt av feodala storgodsägare som exploaterade *större* delen av bönderna. Övriga bönder befann sig i samma elände som lantproletariatet, Man inser då styrkan av böndernas enhet och deras naturliga tendens att förena sig med städernas arbetarklass i deras kamp och syften.

b) Sydvietsnams *arbetarklass* bestod år 1930 av ungefär 1 500 000 människor i städernas företag och på plantaverna. Den är det vietnamesiska samhällets främsta revolutionära klass och den enda som kan bära upp *den ledande rollen i den revolutionära processen*, den som måste fyllas om inte revolutionen skall misslyckas, Under hela kriget har mängden av strejker visat att deras kampförmåga är opåverkad, trots det systematiska förtrycket helt i linje med de

politiskt mycket utvecklade strejkerna (Diemregimens fall, tillbakadragande av USA-trupperna, fria val). De vietnamesiska arbetarna, som för det mesta kommer ur bondefamiljer, har alltid grundat sin kamp på en *allians mellan arbetarklassen och fattig- och mellanbönderna*. Dessutom har arbetarklassens ledande roll, med avseende både på program och organisation, alltid uppehållits under hela den hårda vietnamesiska motståndskampen, för det är bara den som kan garantera att bönderna följer arbetarnas syften och kamp, och ej glider över till de borgerligt-nationalistiska styrkorna. ”Att upprätta arbetarklassens revolutionära hegemoni är den viktigaste frågan för revolutionen både på internationell och på nationell nivå....

Ju närmare de arbetande bönderna kan bindas till arbetarklassen, desto bättre kan de garantera dennas ledande ställning, eftersom kampen om ledningen för revolutionen i vårt land mellan arbetarklassen och bourgeoisin främst består i att vinna över bönderna till den ena sidan: *den klass som lyckas hålla kvar de arbetande bönderna och tillfredsställa deras behov och strävanden, den klassen kommer att få ledningen för revolutionen!*” (Le Duan)

När man inser vikten av arbetarklassens avantgardistiska roll kan man inte definiera FNL:s klassnatur enbart genom att addera de politiska krafter som ingår. Vissa av dem har bara en ganska formell innebörd, andra spelar en avgörande roll: även om Fronten framställer sig som en organisation för hela nationen och som omfattande alla sociala klasser, så har dess sociala innebörd ingen annan grundval än alliansen mellan *de arbetande bönderna och arbetarklassen* under den senares ledning. Arbetarklassen och lantproletariatet har alltså den dominerande rollen. Omkring dem kan andra – icke-proletära politiska krafter – gruppera sig, men de kan aldrig ha annat än en sekundär roll.

c) *Småbourgeoisin*, som radikaliserats av åratals krig och undertryckande, är tillräckligt stor för att vara betydelsefull. I Sydvietnam uppgick den till fyra miljoner år 1960, vilket är nästan tre gånger arbetarstyrkorna. En stor del har förenat sig med FNL:s kamp och deltagit i de våldsamma masstriderna som pågått nästan utan avbrott sedan 1954 och som nu tagit ny fart. Det finns många hantverkare, butiksägare, folk i fria yrken, funktionärer och framför allt lärare och studenter som står helt på Frontens sida och ansluter sig till den antiimperialistiska kampen, även om deras objektiva situation och nödvändigheten av masskamp i städerna inte alltid tillåter dem att förena sig med gerillan på landsbygden.

För ögonblicket kan man med skäl påstå att hela småbourgeoisin vill bli av med Thieus marionettregim och längtar efter fred. För att uppnå dessa mål måste den följa FNL och man förstår masskampens nuvarande uppsving i Hué och Saigon... där demonstranterna inte tvekar att anfälla amerikanska fordon med molotovcocktails, trots riskerna man löper vid arrestering (tortyr och mord är inte begränsade till Poulo Condore-fängelset, tyvärr!). När amerikanska soldater hade mördat två unga vietnameser i kuststaden Qui Nhon, rasade ett våldsamt upplopp i flera dagar. Under den tiden vågade inga USA-soldater visa sig i staden...

d) Jämfört med dessa politiska krafter kan den nationella bourgeoisin (inte fullt 10 000 personer) inte spela någon oberoende politisk roll i förhållande till imperialismen och de revolutionära krafterna. Karakteristiskt för den vietnamesiska bourgeoisin är dess ekonomiska och politiska kraftlöshet, vilket har gett kommunistpartiet ganska stor rörelsefrihet. Det indokinesiska kommunistpartiet ansåg ända från sitt bildande att den revolutionära processen skulle föra Vietnam in på vägen till socialismen utan att *passera ett kapitalistiskt stadium*. Men i den nuvarande situationen går Fronten av *taktiska skäl* med på att söka stöd hos den antiamerikanska fraktionen, om detta skulle kunna underlätta upprättandet av en ny koalitionsregering, som kan förbereda vapenvila och fria allmänna val. Så kan man förstå den ofta mycket moderata och försonliga tonen i PRR:s förhandlingar just nu. Spelet är mycket känsligt nu när marionettregimen i Saigon knappast har några krafter kvar. Bara förhårdade

extremister och skolmagistrar kan ha råd att kritisera en sådan attityd i den ”revolutionära renhetens” namn.

FNL: dess politiska sammansättning, strategi och program

Fronten och dess politiska uttryck, PRR, framställer sig officiellt som en bred front för alla de sociala skikt, som kämpar för att befria landet från det imperialistiska förtrycket. Dess program är ”nationellt-demokratiskt” och avser uppbygge av ett ”oberoende, fredligt och blomstrande Vietnam”, vilket förutsätter att

- marionettregimen störtas
- böndernas villkor förbättras
- demokratiska institutioner upprättas
- neutralitet förklaras angående alla militära förbindelser med utlandet.

Men redan när man påpekar nödvändigheten av att de båda delarna förenas, visar man att kampens verkliga dynamik siktar längre än till de närmaste målen. I betraktande av utvecklingen i Norr kan ett förenat Vietnam bara vara ett socialistiskt Vietnam. Och vi tror inte att de kämpande vietnameserna skulle förlora på att vara tydligare i den frågan i sina uttalanden. Det revolutionära partiet bör ju bevara sin självständighet i förhållande till Fronten, eller hur?

Men en enhetsfront innebär alltid ett förbund mellan flera partier och organisationer. Det mest strukturerade och viktigaste av dem är med säkerhet Revolutionära Folkpartiet (nytt namn på sydvietnamesiska kommunistpartiet, som ombildades 1962). Dess ordförande Vo Chi Cong (160-årsåldern) är revolutionär sedan länge och en av ledarna i det indokinesiska kommunistpartiet. Han sitter i Frontens presidium. Hans närmaste man, Tran Nam Trung (58 år), är en veteran från de koloniala fångelserna och den antiimperialistiska kampen. Han är den verkligt ansvarige för den sydvietnamesiska armén i sin egenskap av försvarsminister i PRR. Man uppskattar, med de vanliga reservationerna, RFP:s medlemsantal till omkring hundratusen militanter.

Vid sidan av RFP representerar Demokratiska partiet (grundat 1945 och lett av Huynh Tan Phat, arkitekt och ordförande i PRR) och Radikalsocialistiska partiet (grundat 1960 och lett av Nguyen Van Tien och Nguyen Ngoc Thuong) mycket mindre krafter och är nära knutna till kommunistpartiet och dess strategi.

Även om den kommunistiska organisationen inte anstränger sig att visa upp en självständig profil i Fronten, så är ändå de vietnamesiska kommunisternas strategi inriktad på att uppehålla partiets ledande roll inom Fronten. Le Duan skriver: ”Vi måste bekämpa alla tendenser att minska partiets roll och upplösa det inom den Nationella Fronten.”

Förutom de politiska organisationerna finns det flera typer av massorganisationer, religiösa, etniska, fack- och universitetsrörelser, alla politiskt och organisatoriskt underordnade Frontens centralkommitté.

3. Folkkrigets strategi

Politisk och revolutionär kamp

En fast beståndsdel i vietnamesernas strategiska tänkande är uppfattningen att den militära kampen och den politiska strategin är starkt beroende av varandra. Detta innebär att man tillämpar en marxistisk politik och linje i militära frågor på de konkreta förhållandena i ett koloniserat land, som kämpar för att få tillbaka sitt oberoende och införa socialismen.

Liksom i fråga om den kinesiska armén är politiken bestämmande för ledningen. Detta innebär att partiets ledande roll hela tiden måste tryggas och att denna ledning, som Giap säger, är ”odelad och direkt”.³

För oss är det mycket typiskt att Giap i samma arbete upprepar denna princip som ett ledmotiv, vilket innebär att enhetsfrontens existens nämns mer och mer sällan. Ända från första raden får vi veta att ”det var under det vietnamesiska arbetarpartiets ärorika fana som det vietnamesiska folket kämpade utan uppehåll de senaste fyrtio åren”, fastän endast Viet Minh-fronten officiellt framställdes som motståndets talesman efter 1941.

Armén, som är underordnad partiet och dess politiska kommissarier, är den viktigaste miljön för det kämpande avantgardets sociala homogenisering och marxistiska skolning. Giap fortsätter: ”Man bör framför allt se till att kadren och soldaterna får politisk skolning och ideologisk ledning; dvs att marxismen-leninismen bör inpräntas och klassmedvetandet höjas.” Armén fungerar alltså som kommunistisk utbildningsanstalt för att forma den nya människan som de socialistiska Vietnam kommer att behöva.

I Vietnam återfinns vi inte dilemmat med en militärt utbildad armé kontra en politiskt skolad ledning, som Regis Debray beskriver i *Revolution i revolutionen* apropå upprättandet av vissa gerilla-härdar. Här avgör partiets ledare också den militära linjen och den kommunistiska ideologin har stora möjligheter att utvecklas bland de väpnade styrkorna.

Följaktligen är generalstaben, alltsedan den väpnade kampens början, underordnad politbyrån. Om olika meningar skulle uppstå inom de militära instanserna, så är det den politiske kommissarien som har det slutliga avgörandet i sin hand (Dekret från den 4 mars 1950)

En sådan ledning från partiets sida kunde naturligtvis inte utövas utan folkarméns sociala bas som främst är fattigbönderna och arbetarklassen. Den senare har den ledande rollen trots sin numeriska svaghet. På grundval av denna fasta proletära kärna går det att samla de småborgerliga skikt som är uttryck för hela nationens mobilisering. Denna nationella mobilisering för tanken till Lenins ord: ”Man måste samla folkets alla krafter för att föra kriget. Hela landet måste förvandlas till ett revolutionärt läger. Alla måste hjälpa till! Det revolutionära försvaret måste få tillgång till landets alla krafter och resurser.”⁴ Men även om hela nationen dras in i kampen, hindrar inte detta att de väpnade styrkorna byggs upp på grundval av den revolutionära klassens plattform.⁵

Folkarmén kan alltså, när självständigheten väl är uppnådd, visa sig vara det bästa redskapet för proletariatets diktatur, utan att därför arméns djupgående närvaro behöver vara uttryck för en ”militaristisk uppfattning” av makten. De väpnade styrkorna har aldrig varit så självständiga att de skulle kunna skada regimen genom att förvandlas till en främmande kropp i staten. Vid den nordvietnamesiska statens tillkomst försummade ledarna aldrig att påminna om att Folkets Befrielsearmé i DRV utgjorde ”ett redskap för proletariatet, för de förtryckta och utsugna och för proletariatets ledning ... all politisk aktivitet i armén tjänar bara till att förstärka partiets kontroll över den.”⁶ I den nya arbetarstaten utför armén inte bara militära uppgifter utan griper direkt in i det sociala och ekonomiska livet. Många av dessa kadrer spelade en viktig roll i fördjupandet av jordreformen och av den kooperativa rörelsen. Denna uppfattning var för övrigt inte alltid självskriven eftersom Giap nämner en ”militär opposition”, vars teorier återspeglade en icke-proletär ideologi och gav uttryck åt en tendens att ”minska politikens roll, att skilja politiken från tekniken”. En debatt som påminner om den

³ Giap: *Guerre de liberation – Edition sociales* s.51.

⁴ Lenin, *Oeuvres* 28, s.380 och 27, s.25.

⁵ Giap, samma verk, s.50.

⁶ Son Hao, *Quan Doi Nham Dan*, 27 dec. 1958.

kinesiska debatten då Mao och Lin Piao motsatte sig Peng Teh-huai för att slutligen utrensa honom.

Att militära frågor underordnas politiska kan sammanfattningsvis sägas vara grundvalen för den egentliga militära strategin och för kombinationen av väpnad kamp på landsbygden och politisk kamp i städerna.

Den revolutionära arméns organisering

Besluten för den väpnade kampen avgörs av denna underordning av militära frågor under den politiska strategi, som bestäms av den revolutionära partiet inom enhetsfronten. Inför en imperialistisk armé som avgör alla operationer i termer av materiell styrka, bestäms den revolutionära arméns uppgifter främst från politiska utgångspunkter:

- styrkeförhållandena i nationell skala i en given situation avgör kampens utformning och framför allt tidpunkten då den skall sättas igång.
- men den internationella situationen kommer också in i beräkningarna, varav följer den vikt de stridande tillmäter det politiska stödet, även om detta inte tycks innebära ett direkt materiellt stöd. Men för den Indokinesiska Revolutionära Fronten är massdemonstrationerna i de imperialistiska moderländerna viktiga, liksom den rent materiella hjälpen. Detta är en sak som de borgerliga strategerna inte kommer att begripa under hela detta krig: att problemet inte är kvantitativt (mer soldater, mer bombningar, mer kapital) utan kvalitativt (angreppskrig kontra ett rättmätigt folkkrig)
- Allt detta förutsätter att armén har en verkligt proletär klassnatur och att den i sitt i inre liv tillämpar samma demokratiska centralism som råder i partiet och i princip i det politiska livet i allmänhet.

Alla anfall och framför allt de avgörande offensiverna måste förberedas av alla kadrer och stridande på alla nivåer. All tänkbar kritik kan formuleras i detta förberedande skede utan hänsyn till rang eller grad. Burchett berättar i ”Varför Vietcong vinner”: Regementets politiska officer, Thuong Chien, berättade för mig att i diskussionerna som föregick en operation *befann sig ledarna och manskapet på helt jämställd fot*; så länge någon soldat hade en invändning mot en plan måste diskussionen fortsätta tills han blev nöjd. Men under själva operationen var disciplinen järnhård och man förväntade sig att soldaterna skulle utföra sina uppgifter och genomföra sina överordnades order utan att svikta. Så snart operationen var över, befann sig ledare och manskap åter på jämställd fot för att i efterhand kritisera varje operation.”

På så sätt kan man kombinera största möjliga demokrati i diskuterandet av aktionen med största disciplin i genomförandet. Visst finns det gradskillnader i armén, men manskapet som väljer de överordnade måste ha förtroende för de män som leder dem i striden. Annars riskerar dessa att bli återkallade och ersatta med mer kapabla personer.

Detta förklarar varför det utomordentliga modet hos dessa soldater, vars liv ständigt hotas år efter år, inte är den enda faktorn att ta hänsyn till. Då hamnar man i maoistisk voluntarism: ”en revolutionär är oövervinnerlig eftersom han för en riktig linje.” Man bortser från den demokrati som råder i den revolutionära armén och som helt skiljer sig från bruket i imperialismens och marionetternas arméer.

Man kan begära det yttersta av dessa män, eftersom de är kollektivt ansvariga för fattade beslut och måste ta på sig konsekvenserna av dem. Också här är det arméns klassnatur som ger den sammanhållning och effektivitet.

Man lyckas undvika såväl sönderfall och bristande disciplin som auktoritär centralisering, två tendenser som Giap och grundarna av Folkets Befrielsearmé var tvungna att bekämpa.

Giap analyserar dem som en spegling av icke-proletära ideologier, antingen borgerliga eller av bondeursprung. Det är begripligt eftersom armén till 90% bestod av bönder. Giap anser att det enda sättet att undvika dem är att stärka den proletära ideologin genom att hålla fast vid particellernas dominerande roll i armén.⁷

Det sätt på vilket Folkets Befrielsearmé kom till, visar vilken avgörande roll folkets massor spelade i dess sammansättning. De första kärngrupperna, som bildades från och med 1949 under den första vietnamesiska motståndsrörelsen och från och med 1959 under den andra, växte fram kring några politiska kadrer som var utspridda på landsbygden. I början har gerillagrupperna inget annat mål än att likvidera de mest avskydda förrädarna och förtryckarna samt i ett andra skede att erövra fiendens vapen. Burchett berättar att under vissa attacker mot marionetternas posteringar hade de stridande inte tillräckligt med gevär för hela gruppen, utan några fick nöja sig med trägevär (som snabbt ersattes med effektivare amerikanska vapen!).⁸

På detta vis drog den växande gerillan nytta av närvaron av ett politiskt parti, som hade lång erfarenhet av politisk och militär kamp. Ur de på många platser bildade irreguljära grupperna skapades de första enheterna i Folkets Befrielsearmé, först på by- och distriktsnivå, sedan över hela landet i form av den reguljära armén med bataljoner, regementen och divisioner. På varje nivå upprättas en motsvarande politisk grupp i stil med de berömda ”Motstånds- och Förvaltningskommittéerna” som utgjorde Viet Minhs administrativa och politiska struktur. Dessa stridsenheters decentralisering och utspridning över hela landet gjorde det möjligt att övergå från ”väpnad propaganda” till ”rörlig krigföring”. Låt oss slutligen påminna om att dynamiken i den nuvarande revolutionära kampen framför allt härrör från de vietnamesiska kämparnas egen initiativförmåga. De väntade inte på ordern om resning för att genomföra den, utan beslöt själva att stå emot förtrycket med vapen, med risk att befinna sig en smula ”i förväg” i förhållande till partiets allmänna linje. Detta var vad som hände i Södern 1958 – 59.

Folkkrigets strategi under den första motståndsrörelsen

De vietnamesiska stretegerernas stora insats var att de insåg att på grundval av ett styrkeförhållande som var ogynnsamt i inledningen kunde kampen bara ta en enda form, nämligen en motståndsrörelse *på mycket lång sikt*. Inför de franska kolonialisterna och Valluy, Salan och andra i CEFEO som hoppades få ”göra upp räkningen med vietnameserna” på några månader, förutsåg Giap ett långvarigt motstånd som nu har varat i trettioett år! Men denna strategi skulle komma att leda Viet Minh till en strålande seger 1954, som borde ha säkrat imperialismens definitiva nederlag i Sydostasien om inte USA hade intervenerat i sin tur.

Giap urskiljer tre faser i motståndet: Den defensiva fasen, en period när styrkorna väger jämt och den allmänna motoffensiven.

– 1947 - 1950: Efter bombningen av Hanoi återupptages kampen mot fransmännen under svåra förhållanden. I denna defensiva fas beslutar Giap att företa en strategisk reträtt från staden till landsbygden och att upprätta ointagliga baser i bergstrakterna, medan städerna lämnades under den franska arméns kontroll. CEFEO:s första offensiv faller platt till marken och man resignerar inför faktum att bergstrakterna och landsbygden inte kan kontrolleras. Kriget har kommit för att stanna och man inleder ”pacifieringen” med känt resultat. Armén

⁷ Röda Armén hade liknande problem: jfr diskussionen angående ”militär federalism” som Trotskij förkastade. Mitt liv, kap. 36: Den militära oppositionen.

⁸ Burchett: La première résistance vietnamienne, kap. 1, (Gallimard)

blir sårbar av att spridas ut över landet, vilket leder till att Viet Minh segrar i mindre städer. Även inom det ockuperade området växer dess motståndskärnor upp.

– Efter Mao Tse-tungs seger i Kina anser Giap 1950 att man kan gå över till motoffensiv tack vare den materiella hjälpen från Kina. Men det var för tidigt och Giap lider nederlag i striden vid Lao Kay i riktning mot deltat och Hanoi. I själva verket börjar nu en period då styrkorna väger jämt mellan 1950 och 1952.

– De Lattre omgrupperar sina styrkor i deltat och bidar sin tid. Viet Minh utvecklar sina baser och moderniserar sin beväpning. Ännu viktigare är att man samordnar sin kamp med Pathet Lao och Bsarak Khmererna i Kambodja, samt ökar takten i jordreformen för att få största möjliga stöd från bönderna. Om man vill att bönderna skall utföra sin antiimperialistiska uppgift, så är man tvungen att föra en beslutsam antifeodal klasskamp. Från denna tid kontrollerar Viet Minh två tredjedelar av Nordvietnam och halva Sydvietnam. Kommunistpartiet dök upp igen vid sidan av fronten. När de politiska omständigheterna var gynnsamma, såväl materiellt som mänskligt, startade Giap den allmänna motoffensiven 1953-1954.

Giap lockade upp fransmännen i norra Laos, vände sig mot deras rygg och drev in dem i en återvändsgränd vid Dien Bien Phu, det mest snillrikt planerade slaget efter andra världskriget.

4. Från Vietnamkriget till Indokinakriget: Revolution i en världsdel

Det viktigaste som hänt i slutet av sextioalet visar sig vara den revolutionära processens spridning över hela Sydostasien. Här besannas en av teserna i teorin om den permanenta revolutionen angående revolutionens spridning över de permanenta gränserna, Konflikten utbredning är också en följd av den amerikanska strategins misslyckande: om man inte kan segra militärt gäller det att dra sig tillbaka och tillfoga motståndaren så mycket skada som möjligt under tiden. Den ”brända jordens” politik tycks vara enda sättet för den amerikanska imperialismen att retirera utan att det ser ut som en kapitulation. Detta kan bara leda till en ökning av statskupperna, CIA-provokationerna, terrorbombningarna och den kraftiga militära hjälpen åt marionettregimerna.

Vi befinner oss vid en vändpunkt i den bemärkelsen att terrorpolitiken – den kemiska krigsföringen – håller på att bli en verklig strategi för utrotning av motståndaren. Det hjälper inte mycket att revolutionärerna visar ett hjältemod och en uppfinningsrikedom värd all beundran, när det ändå är risk för att de sista slagen skall bli de hårdaste, nu när massorna i de imperialistiska moderländerna pressar USA-regimen mot kapitulation. Nordvietnam själv slipper inte heller undan detta hot. Men under denna sista upptrappning befinner sig främst Kambodja och Laos i riskzonen.

5. Revolutionens framsteg i Kambodja

En fredlig oas eller en dömd regim?

Den 18 mars 1970 överraskades den internationella opinionen av att en viss Lon Nol, general till yrket, störtade prins Norodom Sihanouk, som ändå tycktes ha haft ett fast grepp om makten i sitt land. Följande månader begagnade sig de amerikanska trupperna av tillfället för att invadera Kambodja, som därtills hållits utanför förstörelsekriget som rasade i grannstaten.

I själva verket var det inte en överraskning för alla. Det var inte det första försöket att störta Sihanouk: CIA hade arbetat träget för detta mål i årtal. Dessutom var Sihanouks bonapartistiska regim inte så solid och stabil som man på vissa håll ville göra gällande.⁹ Vid denna tidpunkt var det tydligt att Sihanouks ställning som förespråkare för neutralitet blev alltmer

⁹ Se Rouge, nr 99.

ohållbar. I början av femtiotalet hade han uppträtt som obeveklig nationalist, men hans balansgång mellan de proimperialistiska och revolutionära krafterna i landet fungerade inte längre.

Efter att landet blivit självständigt 1954 i samband med ”överenskommelserna” i Genève, hade Sihanouk lyckats upprätta en regim som var ganska stabil på det ekonomiska och politiska planet. Tack vare ett enda parti, SANGKUM REASTR NIYUM (Folkets Socialistiska Gemenskap), som bland annat slog ut det mäktiga demokratiska partiet (som var nationalistiskt), så hade Sihanouk lyckats skaffa sig en solid massbas bland bönderna som till 80% var buddhister. Vid den tiden fick Prachearchorn (Folkpartiet = kambodjanska kommunistpartiet) bara 4% av rösterna i valen...

Sihanouk hade alltså lyckats upprätta en regim som byggde på en listig kombination av auktoritetstro och demagogi, personlig makt och förbindelse med bondemassorna, dvs en patriarkalisk bonapartism.

Folket (även bönderna) inbjöds till Sangkums nationella kongresser för att i huvudstaden diskutera med prinsen, som besvarade de ömtåligaste frågor i en öppen debatt som sändes ut i den nationella radion. Då och då reste Sihanouk ut i landsorten för att bekräfta sin ”image”.

Ekonomiskt sett gjorde regimen framsteg och en jämförelse med grannstaterna var mycket fördelaktig för den. I detta land där 90% av befolkningen var bönder och arbetarklassen praktiskt taget inte existerade före självständigheten, utvecklades ändå jordbruksproduktionen märkbart (den fördubblades mellan 1955 och 1968, medan den rika grannstaten Vietnam, som förödades av krig, tvingades att importera ris). Sådana faktorer som mekanisering av produktionen, utvecklingen av heveaodlingen och uppbygget av en modern industri (cementfabriken i Chekrey Ting) gjorde Kambodja till en ”blomstrande oas”.

Korruptionen, som härskade framför allt i kooperativen, avledde visserligen mycket kapital till parasiterna i administrationen; visserligen stagnerade böndernas levnadsnivå¹⁰ och visserligen tycktes hela det ”demokratiska” systemet ha avskaffats, men regimens bedrifter prisades i artiklar och på värtaliga fotografier i prinsens officiella tidskrift ”Réalités Cambodgiennes” (Kambodjansk verklighet), som frikostigt spreds ut på ambassaderna.

I själva verket led den kambodjanska ekonomin svårt av den officiella demagogin och den nya härskande klassens byråkratism. Under självständighetens första tid hade Sihanouk gynnat uppkomsten av en nationell bourgeoisie, som anpassade sig allt sämre till förstatligandet av den ekonomiska apparaten (dekret av 1963 om förstatligandet av bankväsen och handel). Samtidigt försämrades den ekonomiska situationen märkbart, vilket ökade missnöjet hos de folkliga skikten i städerna och hos småbourgeoisin, särskilt de intellektuella. Från 1963 ökar utvandringen av intellektuella till gerilla-områdena.

Sihanouks regim fångades mellan det ökade missnöjet hos befolkningen och kraven från de nationella kapitalisterna, som sneglade mot Washington. Vid 1966 års val, då Sihanouk avskaffat systemet med officiell kandidatur, kommer högern till makten tack vare en enorm vinutskänkning. I den ultrareaktionära nationalförsamlingen utnämns en viss Lon Nol till

¹⁰ Vi påminner om att Kambodjas jordbruk hade en mycket speciell struktur. Det fanns så gott om jord att man kunde bibehålla systemet med små privata jordlotter, vilket skilde sig avsevärt från ägandekonzentrationen i Vietnam, som där var huvudproblemet i jordbruksfrågan. I Kambodja förtrycks bonden mer av buddhistprästrernas vidskepelse än av kompradorbourgeoisins rovgirighet. Dessutom uppbär de kommersiella mellanhänderna avsevärda inkomster.

premiärminister. I korridorerna viskas om att han skall ha varit delaktig i Dap Chhuons försök till statskupp år 1959 som stöddes av CIA¹¹.

Några dagar senare bryter bondeupplopp ut i den rika provinsen Battambang, vilket krossades med stor grymhet av Lon Nols armé. Sihanouk tvingar honom att ta avsked, men han återkommer till makten 1969.

Allt sker sedan fullständigt logiskt: man annullerar nationaliseringarna från 1963, man återupptar förbindelserna med Washington, företar militära offensiver mot de "Röda Khmererna" och angriper den vietnamesiska minoriteten.

Genom statskuppen bekräftades regimens högervridning, trots Sihanouks ansträngningar att förhindra denna. CIA fick vänta i femton år för att beseгра Sihanouks antiimperialistiska motstånd. Han hade vågat vägra att gå in i SEATO. Som en slutlig symbol kan man betrakta utnämningen av Phnom Penh-fängelsets förra chef, Cheng Heng, till statschef.

En marionetts missräkningar

Man kunde förvånas över att Sihanouk efter statskuppen gjorde en tvär vändning och ställde sig i spetsen för det väpnade motståndet mot sin förra premiärminister. Man bör emellertid komma ihåg att Sihanouk, trots sitt motstånd mot kommunismen, alltid också har visat ett fast och beslutsamt motstånd mot imperialismen. Som konsekvent nationalist sätter han Kambodjas räddning främst. Imperialisternas direkta övertagande av landet tvingade honom till vänster.

Trots CIA:s föga diskreta påtryckningar vägrade Sihanouk hela tiden att ansluta sig till det antikommunistiska korståget och hans regim upprätthöll alltid utmärkta förbindelser med Moskva och Peking inom ramen för den "fredliga samexistensen". Redan 1953 förklarade han: "Fastän vi inte är kommunister bör vi inte ta parti mot kommunismen, förutsatt att den inte tvingas på vårt folk utifrån och med våld".¹² Detta hindrade honom inte från att femton år senare fördöma den kommunistiska omstörtning som underblåstes av de "Röda Khmererna", Till slut valde Sihanouk mellan den skamliga positionen som marionett, villkorslös kapitulation och samgående med gerillan. Han valde med heder det tredje alternativet. Gerillan tog emot prinsen med desto större välvilja, eftersom han hade gott anseende internationellt och framför allt bondemassornas förtroende. Dessa bönder reste sig mot Lon Nol direkt efter statskuppen. Med bevarad prestige såg Sihanouk bondemassorna ansluta sig till gerillan. Den vanmäktiga diktaturen kan på grund av sin sociala bas endast räkna med en instabil armé, som är föga motiverad att kämpa under Saigonmarionetternas befäl.

Detta är orsakerna till FUNK-styrkornas enorma framgångar på ett år. Fem provinser är helt befriade, tio är befriade till 80% och fyra andra till 65%.

Huvudstaden är omringad och de stora nationella förbindelserna är avskurna. Alla försök att lätta på skrivstället har misslyckats ett efter ett. Den revolutionära armén förbereder sig på ett långvarigt krig. Om ett eller två år är den i Phnom Penh, säger Sihanouk.

FUNK:s och dess regerings program återspeglar en bred nationell enhet på en mycket moderat bas, men är trots allt främst ett uttryck för den revolutionära yttersta vänstern, vars ledare innehar nyckelposter i den nuvarande regeringen. Det viktigaste är ändå den sociala basen för

¹¹ Dap Chhuon: ledare för Serei-Khmererna (ultrahöger), svåger till Ngo Dinh Diem, likviderades efter den misslyckade statskuppen för att undvika obehagliga avslöjanden (tydligt om Lon Nols roll i den).

Lon Nol: f.d. kolonialadministratör, f.d. polischef, f.d. överstelöjtnant i kampen mot Viet Minh, ordförande i ministerrådet 1966 – Sihanouks högra hand och diktator sedan 1970. För närvarande drabbad av slaganfall....

¹² Citerat av Burchett: La seconde guerre d'Indochine, Seuil, s. 36. [svensk översättning: "Det andra Indokina-kriget: Laos och Kambodja", 1971]

denna samling, som så gott som fullständigt avspeglar massorna på landsbygden som vill köra ut marionetterna och imperialisterna ur landet.

För närvarande pågår en enorm utveckling av den revolutionära processen, där massorna sätts i rörelse vid anblicken av den imperialistiska aggressionen. Men bönderna vet att de, efter att ha återerövrat det nationella oberoendet, inte kan återvända till Sihanouks ”neutrala” regim. Lösningen i Kambodja kan inte frigöras från lösningen i hela Indokina. Och på den nivån har lösningen ett namn: socialism inom ramen av ett förbund av Indokinas Socialistiska Stater. Trotskij skrev 1928: ”För de koloniala och halvkoloniala länderna innebär teorin om den permanenta revolutionen att den verkliga och fullständiga lösningen av deras demokratiska uppgifter och den nationella frigörelsen inte kan vara något annat än proletarietets diktatur, där proletariet tar ledningen för den förtryckta nationen, och framför allt för bondemassorna.”¹³

6. Laos: En nationell och revolutionär gerilla växer fram

Laos’ revolutionära rörelse bildades senare än den vietnamesiska rörelsen. Under det franska väldet fanns ingen politisk rörelse av den bredd som kommunisterna i det indokinesiska kommunistpartiet ledde. Ett enda nationalistuppror, först lett av Hong Keo (ledare för minoriteten Lao Theung) och sedan, efter mordet på denne, av *Komadone*, var det enda tecknet på att Laos’ folk inte tänkte acceptera det koloniala väldet. Det tog fransmännen tjugosju år att krossa rörelsen definitivt (1910-1937). Före det andra världskriget fanns ingen fast rotad nationalistisk revolutionär rörelse i Laos, som uppfattades som en buffertstat mellan det franskdominerade Malajstaterna.

Den vietnamesiska gerillans exemplariska karaktär för den internationella revolutionära rörelsen visade sig först i Laos. Laos’ folk startade den väpnade kampen i samband med Japans nederlag och vid kapitulationen utfärdade Souphanouvong *Laos’ självständighetsförklaring* (12 oktober 1945).

Fastän Souphanouvong var övertygad patriot hade han inte samma politiska bakgrund som exempelvis Ho Chi Minh. Men redan på Folkfrontens tid, då han avslutade sina ingenjörstudier i Frankrike vid Ecole des Ponts et Chaussées tillsammans med sin halvbror Souvanna Phouma, kom han i kontakt med den franska folkrörelsen. Ett möte med Ho Chi Minh strax före andra världskriget övertygade honom om att han skulle bygga upp en befrielse rörelse i sitt eget land. Det blev början till *Pathet Lao* (Laotiernas jord), som fransmännen kallade de revolutionära styrkorna i Laos.

När fransmännen återtagit kontrollen över landet blev det lätt att krossa den isolerade Pathet Lao-gerillan (slaget vid Thakhek den 21 mars 1946). Souphanouvong återupptog kampen 1947 och grundade efter tre års kamp *Neo Lao Issara* (Laos’ befrielsefront), den rörelse som var Pathet Lao-arméns politiska uttryck. Ett år senare ingicks ett avgörande förbund mellan Neo Lao Issara, Viet Minh och Nekhum Issarak Khmer (Kambodjas befrielsefront). Laotierna skulle komma att spela en avgörande roll i den stora segern vid Dien Bien Phu. Redan vid den tiden understödde USA de franska kolonialisterna, eftersom Laos var av stort intresse. Eisenhower sade: ”Laos är en propp. Att förlora Laos innebär att förlora hela Indokina och

¹³ När det gäller Kambodjas historia kan man studera Pomontis och Thions synnerligen väldokumenterade och stimulerande bok *Des Courtisans aux partisans*.

Le Mondes korrespondent har genomgått en utveckling under sin tid i Indokina som är ganska typisk och som påminner om den bortgångne Bernard Falls. Han var antikommunist när han kom dit, men nu vittnar hans artiklar om en riktigare syn på problemet: imperialismens nederlag kan inte längre döljas, hans egna artiklar visar det!

därmed alla strategiska produkter i Sydostasien.” Därför betalade USA fem miljoner dollar per år till fransmännen.

Genèveavtalet (juli 1954) slog fast imperialismens oundvikliga erkännande av Laos' motståndsrörelse, vilken tillerkändes kontrollen över provinserna Sam-Neua och Phong Saly i norra Laos. Det rörde sig bara om en halv seger, eftersom revolutionärerna behärskade ett mycket större område. De gjorde alltså betydande eftergifter för imperialismen, på samma sätt som sina vietnamesiska bundsförvanter. Men det blev aldrig fråga om en fullständig uppdelning av landet i två skilda stater.

Händelsernas fortsatta förlopp visar att imperialismen bara går med på förhandlingar när dess position verkligen är försvagad. Annars försöker den segra militärt. För övrigt medger den fredliga samexistenspolitik, som följs av Sovjet och Kina, att stormakterna gör överenskommelser bakom ryggen på de asiatiska revolutionärerna, vars manövermarginal vid förhandlingsbordet är och förblir mycket begränsad. I och med att de är ensamma om att följa spelreglerna vid förhandlingarna och respektera avtalen, så förblir naturligtvis deras situation svår, USA vägrar att skriva under Genèveavtalet och gör allt för att sabotera det genom att motsätta sig allmänna val i Vietnam, vilket skulle ge Viet Minh makten.

Laos' politiska historia blir efter detta historien om imperialismens ständiga brott mot Genèveavtalet, historien om en ständigt ökande aggression.

”Politisk lösning” eller väpnad kamp?

Mellan 1955 och 1960 försökte man få en nationell koalitionsregering på fötter. Tre politiska strömningar skulle representeras:

– Den proamerikanske ultrahögern som bestod av storgodsägare och framför allt av äventyrare, vars antal ökade enormt i städerna på grund av den amerikanska dollarn. Till deras ledare räknades bl.a. Katay Don Sasorith, f.d. tjänsteman i den koloniala administrationen – han var den franska ministerns biträde i Laos – och var vid den tiden ett slags laotisk Diem; Phoumi Nosavan, fascistgeneral, CIA-man och f.d. agent för fransmännen och japanerna samt Phoui Sananikone, inflytelserik man i import-exportnätet som närdes av USA-dollar.

Neutralistflygeln med en något konturlös ledare, Souvanna Phouma. Denna flygel splittrades senare i ett proimperialistiskt läger som Souvanna Phouma snabbt anslöt sig till och ett neutralt ”patriotiskt” läger, som 1960 förenade sig med Pathet Lao, där det idag bildar en riktning som representeras av överste Deuane.

– Den revolutionära flygeln vars viktigaste del var Neo Lao Haksat (Laos' patriotiska front), Issarafrontens nya namn efter breddandet av dess sociala bas, vilket sanktionerades på de stridandes andra kongress (1956). Dess framträdande ledare är Souphanouvong som under tio års väpnad kamp kommit att framstå som en äkta kämpande revolutionär med ett enormt inflytande över bönderna.

Man inser genast den heterogena sammansättningen av denna koalitionsregering, som upprättades 1956 på grundval av en överenskommelse mellan Souvanna Phouma och Souphanouvong. Den sistnämnde visade sin goda vilja genom att gå med på att demobilisera sina trupper och att integrera den ”legala” förvaltningen av de befriade områdena med Vientiane: två åtgärder som han skulle komma att ångra bittert i fortsättningen!

Delvalen 1958 blev en triumf för Neo Lao Haksat som tryggade en fast position inom inom regeringen, trots en intensiv motpropaganda från inrikesministern, proimperialisten Katay! Den yttersta vänstern och dess neutralistiska bundsförvanter tog 13 platser av 21. Phoui Sananikones kandidater blev inte ens valda! I Vientiane valdes Souphanouvong genom folkomröstning.

Detta blev för mycket för CIA som beslöt att intervensera innan den yttersta vänstern tog makten i Vientiane. Den 29 juni 1958 bildade USA en Kommitté för Försvar av Nationens Intressen (sic!) i Laos, som leddes av Phoumi Nosavan. Souvanna tvingades avgå.

Han utnämndes till ambassadör i Paris och Phoui Sananikone kom till makten, avskedade de två ”kommunistiska” ministrarna och närmade sig USA. Den nya fascistoida regeringen lät arrestera Souphanouvong ett år senare. Strax efteråt blev Phoumi regeringschef, tack vare en statskupp, och stärkte förbindelserna med Washington. Koalitionsregeringens tid var förbi. Gerillan återupptog kampen i de norra delarna av landet. För Souphanouvong kunde makten hädanefter bara växa ur en gevärspipa. Han flydde efter att ha övertygat sina fångvaktare och återförenade sig med gerillan i maj 1960.

I fängelset hade Souphanouvong tillfälle att bittert tänka över följderna av strategin med ”blocket mellan fyra klasser”. Förbundet han ingick med den bleke ”neutralisten” Phouma och den synnerlige fascistiske Katay tjänade bara CIA:s intressen. Ändå betraktade både Sovjet och Kina välvilligt Souvanna Phoumas ansträngningar att förverkliga denna koalition, som tycktes vara den idealiska tillämpningen av Genèveavtalet. Det faktum att USA inte hade annat intresse än att bryta avtalet ingick inte i beräkningarna för denna typiska ”politiska lösning”, som respekterade riktlinjerna för en rätt uppfattad fredlig samexistens. Till sist kan vi anmärka att Pathet Lao-gerillan, som började kämpa igen 1959, inte kunde vänta hjälp från någon och måste ”lita på sina egna krafter”.

Av nödvändigheten gör man alltså en dygd – eller snarare en strategi....

Den imperialistiska aggressionen blir alltmer öppen

Samtidigt som Souphanouvong med svårighet återvände till gerillan tog händelseförloppet i Vientiane en sensationell vändning som ingen hade förutsett. Neutralisten Kong Le, en okänd kapten i den laotiska armén, beslöt sig för att stötta Phoumi Nosavans proimperialistiska klick, som själv hade störtat Sananikones klick, som själv hade störtat... Den 12 augusti 1960 förklarade Kong Le: ”Många regeringar har utlovat en neutralitetspolitik men har aldrig hållit sina löften. Jag själv och min grupp är beslutna att offra allt, även våra liv, för att säkra fred och neutralitet åt vår nation.” Man kan föreställa sig CIA:s och Washingtons raseri. Men Kong Les inkonsekvens lugnade dem. Han tillkallade nämligen Phouma, som i sin tur tillkallade Phoumi och utnämnde honom till vice-premiärminister och inrikesminister! Därmed valde Phouma att inte vara annat än ett lydigt redskap för CIA:s politik och tio år senare accepterade han att hans land invaderades av de amerikanska marionetterna.

Phoumi Nosavan forskansade sig i Savannakhet i södra Laos för att med CIA:s hjälp organisera en ny statskupp genom att bilda en ”revolutionär kommitté med prins Boun Oum från Champassac som ordförande, en gammal proimperialistisk feodalherre, vars förläning låg i sydligaste delen av Laos. Tack vare tusen amerikanska rådgivare och en mängd materiel kunde Phoumi marschera mot Vientiane och ta hem sitt livs enda seger. Det enda Kong Le kunde göra var att förena sig med Pathet Lao och tillsammans med dem ockupera Krukslätten (januari 1961), vilket innebar ett allvarligt strategiskt nederlag för USA och Phoumi.

Med Kennedyregimens inträde på scenen intensifieras USA:s intervention. Men Pathet Pathet Lao går från klarhet till klarhet: man ockuperar inte bara Krukslätten utan hälften av mellersta och södra Laos. *70% av landet och 50% av befolkningen befrias!*

Inför marionetternas totala nederlag kan Kennedy bara gripa till förhandlingar. Och Chrusjtjov följer honom i spåren. Chrusjtjov, som under deras möte i Wien (4 juni 1961) fortfarande erkände Souvanna Phoumas proimperialistiska regim, kommer överens med Kennedy om en ny plan för neutralisering. Som Burchett påpekar: ”Moskvaambassadören lät förstå att Chrusjtjov intresserade sig mer för Berlin än för Laos, där han inte hade lust att

engagera sig.”¹⁴ Han tillägger längre fram: ”Vad beträffar Pathet Lao måste de räkna med det socialistiska lägrets situation och den allmänna linjen för fredlig samexistens!”

Efter Pathet Laos lysande segrar, som visade dess militära och strategiska styrka, började alltså förhandlingskomedin på nytt: Genèveavtalet av 1962. När alla främmande trupper dragits bort, skulle en ny koalitionsregering bildas, trots Phoumis motstånd. Och allt börjar om från början som 1956: Souphanouvong blir minister igen (ekonomi- och planeringsminister), Phoumi Vongvichit blir informationsminister, Kham Tenane blir statssekreterare samt ytterligare en Pathet Lao-medlem. Souvanna Phouma stannar kvar som regeringschef och Phoumi tar hand om resten av portföljerna. Sedan händer det man kunde vänta: CIA-rådgivarna byter uniformen mot civila kläder – de blir ambassadfunktionärer för AID och Air America. CIA:s kapital hamnar åter hos ultrahögern. Ett år senare, den 1 april 1963, mördas utrikesministern, den neutralistiska patrioten Quinim Pholsena, av Phoumi Nosavans polis på CIA:s anstiftan. För säkerhets skull drar sig då Pathet Lao-ministrarna tillbaka till sina baser. Koalitionsregeringens tid är definitivt förbi.

Slutet på neutralitetsmyten

Efter detta gör Pathet Laos trupper livet surt för marionettrupperna. CIA organiserar därför en egen legoarmé med den f.d. kolonialofficern Vang Paos tusentals meosoldater. Man bygger den jättelika basen Long Chen. Behöver det nämnas att det är fråga om ett nytt brott mot Genèveavtalet? Den vanliga epilogen utspelas en gång till: efter ett möte mellan de tre lägren för att återupprätta koalitionsregeringen, lugnar CIA sin oro genom att underblåsa Kouprasith Abhays statskupp (april 1964). Två år efter underskriften var även detta Genèveavtal dött och begravet...

De amerikanska flygbombningarna påbörjas genast för att hjälpa marionettrupperna, som blir illa åtgångna av Pathet Lao. Året därpå börjar ”specialkriget”. En fjärdedel av befolkningen (400 000 personer) deporteras till koncentrationsläger. 12 000 amerikanska rådgivare anländer till Laos. De thailändska fascisterna som var i förbund med Vang Paos legosoldater ökar sin aggression mer och mer. Redan i juni 1964, ett år innan marinsoldater landsteg i Sydvietnam, angriper fallskärmstrupper från Saigon väg nr 9 i Laos. Som alltid blir det ett fullständigt misslyckande, men under tiden innehar Laos det sorgliga privilegiet att vara det mest bombade landet i världen. Inte en enda by och inte en enda landsortsstad skonas och marionetten Phoumas protester framkallar bara hånflin i Washington. CIA planerade utan tvekan att byta ut honom.

Nu närmar sig den imperialistiska aggressionen sitt slut, i och med existensen av den Indokinesiska Revolutionära Fronten. Endast en reträtt kan nu rädda de tusentals G.I.s, som bara längtar efter att få ge sig iväg och hoppas av glädje när deras officerare dödas i sammanstötningar. På tio år har Neo Lao Heksat uppnått en utomordentlig militär styrka, vilket förklarar de amerikanska marionetternas nuvarande ömkliga misslyckande. Men vi får inte glömma att vid varje revolutionär seger i Laos har USA tagit upp skenförhandlingar, för att sedan återuppta sin aggression i ökad skala. Idag syltar de in sig i Laos, liksom de gjorde i Kambodja igår. Frågan är om de kommer att gå mot Nordvietnam.

¹⁴ Burchett: La seconde guerre d'Indochine, s.156 och 158. Boken rekommenderas. Det är ett av de bäst dokumenterade arbetena om Laos. Det finns också en mycket intressant broschyr av Phoumi Vongvichit, Souphanouvongs närmaste man: ”Le Laos et la lutte victorieuse du peuple lao contre le neocolonialisme américain” (Laos och det laotiska folkets segerrika kamp mot den amerikanska neokolonialismen) på Neo Lao Haksats förlag 1968, där det revolutionära partiets ledande roll i förhållande till enhetsfronten betonas.

Allt för segern

Priset begränsar sig faktiskt inte till förlusterna i krigsmateriel och människoliv på slagfältet och det ständiga dollarutflödet. Krigets följder begränsas inte till en viss snäv sektor av det amerikanska samhället, militärbudgeten och arméns tillstånd. De berör alla aspekter av USA:s ekonomiska, sociala och politiska liv.

I ett första skede var Vietnamkriget, liksom Koreakriget, gynnsamt för utvecklingen av USA:s kapitalistiska ekonomi. När man skall utöka och förnya beväpningen och utrusta en armé, utnyttjar man de tunga industrigrenarna (stål och specialmetaller, gummi, tyg, m.m....) samt forskningen (elektronik, kemi...). Detta begränsar delvis arbetslösheten.

”Krigsekonomin” drar så småningom med sig hela den kapitalistiska ekonomin. Detta har den europeiska och nordamerikanska bourgeoisin förstått. Sedan andra världskriget tar de till militära beställningar från staten för att undvika de ”överproduktions-kriser” som före kriget underminerade regimernas stabilitet.

Men det rör sig bara om en nödfallsutväg. De inneboende motsättningarna i den kapitalistiska ekonomin försvinner inte och det syns mycket tydligt. Idag är räkningen mycket hög. Med den ”forcerade” expansionen blir inflationen – den allmänna prishöjningen – allt farligare. Denna inflation sammantagen med förlusten i prestige och auktoritet för de olika USA-regeringarna, som alla är lika oförmögna att segra i Vietnam, gör situationen oerhört explosiv.

Allt fler sociala skikt har radikaliserats under de senaste tio åren. Kampen mot det ”smutsiga kriget” satte först studenterna i rörelse, sedan rasminoriteterna (svarta, chicanos – dvs mexikanska, puertoricanska...) och slutligen en del av den organiserade arbetarrörelsen och armén. Militanterna förstod under demonstrationerna att det smutsiga kriget inte var en illa upplyst ledares misstag, utan produkten av ett socialt system som måste förkastas i sin helhet. Den andra viktiga faktorn är kampen mot de höga levnadskostnaderna, prishöjningarna, arbetslösheten och rasdiskrimineringen.

Hela skalan av nya revolutionära klasskampsrörelser, som varit helt *krossade sedan trettioalet och Mac Carthys tid* återuppstår nu inför bourgeoisins ögon. Det är därför en del av den amerikanska bourgeoisin motsätter sig Nixons politik: man är trött på att bära upp ett krig som man inte har någon direkt vinst av, men framför allt är man orolig för de politiska och finansiella följderna av ett amerikanskt misslyckande. Ett ökat antal senatorer och deputerade, f.d. extrema ”hökar”, blir ”duvor”. Det är nämligen uppenbart att man inte kan hoppas på att hejda inflationen och radikalisereringen av de sociala konflikterna, så länge USA:s engagemang i Indokina fortsätter.

Historien med ”läckorna” i New York Times visar osminkat hur regeringens auktoritet sjunker. En av USA:s viktigaste tidningar publicerar ett långt ”topphemligt” dokument om historien bakom USA:s intervention i Indokina, trots påtryckningar och juridiska åtgärder från Nixonregeringen. Dessa dokument bevisar att de största amerikanska ledarna systematiskt och med vett och vilja har ljugit för ”sitt” folk vad beträffar orsakerna till och utvecklingen av denna intervention. De bevisar också att USA-regeringarna inte tar hänsyn till de indokinesiska folkens intressen och deras självständighet. Förtroendekrisen gentemot regeringen når sin höjdpunkt i USA.

Men krigets följder för den amerikanska bourgeoisin upphör inte vid USA:s gränser. Dess internationella ställning är hotad. Hotad av den moraliska prestigeförlusten för dess regeringar på den internationella scenen. Där hotas den även av inflationen. Kriget framkallar nämligen en urgröpning av dollarn, som gradvis förlorar i värde, och eftersom dollarn spelar en unik roll i den kapitalistiska världens internationella växelsystem, så kommer hela det

internationella penningssystemet i gungning. Den amerikanska krisen ”exporteras” till de andra kapitalistiska länderna.

Indokinakriget framstår alltså som en av de faktorer som på ett avgörande sätt skakar både ledaren för det imperialistiska systemet – USA och den kapitalistiska världen i dess helhet.

Varför är då större delen av den amerikanska bourgeoisin för kriget?

7. Insatsen i kriget

De amerikanska intressena i Vietnam förklarar inte denna envishet. De franska intressena var visserligen betydande, men de nuvarande amerikanska intressena är inte stora, även om de ökar genom upptäckten av olja i Indokinas kustområden. Däremot har de mycket stora intressen i Thailand, Malaysia, Indonesien och Indien (gummi, koppar, olja, en potentiell marknad både för konsumtions- och produktionsvaror).

Vad amerikanerna fruktar är ”smittan”, att revolutionen skall spridas från Kina och Vietnam. USA:s mål är inte samma som Frankrikes under det första Indokinakriget (att bevara ett gammalt kolonialvälde från sönderfall). Det är inte heller bara frågan om att ersätta ett utmattat och missaktat moderland (Frankrike) med en mäktigare och mer inflytelserik imperialism (som i Mellanöstern efter andra världskriget). Det gäller för USA att hindra att den vietnamesiska ”dominobrickan” faller och i sitt fall drar med sig brickorna Laos, Kambodja och kanske Thailand, Malaysia, Burma... Det gäller att sätta stopp för den asiatiska revolutionen.

USA kunde inte förutse att – tack vare det vietnamesiska folkets segerrika motstånd – själva fortsättandet av kriget blev en internationaliserande faktor för revolutionen!

Men Indokinakrigets inflytande stannar inte ens vid kontinentens gränser, USA försöker dölja denna exemplariska karaktär hos de indokinesiska folkens kamp.

Sedan andra världskriget har imperialismen konfronterats med den koloniala revolutionens kraftiga tillväxt och närvaro på alla kontinenter. (Den segrade i flera länder: Kina, Nordvietnam, Nordkorea, Kuba.) Under trettio år banade revolutionen sig en väg i kolonierna, medan bourgeoisin i de utvecklade kapitalistiska länderna drog fördel av de reformistiska socialdemokratiska och stalinistiska ledningarnas velighet.

Och Vietnam är symbolen för denna koloniala revolution. Där blev sammanstötningen mellan ”tredje världens” rörelser för nationell och social befrielse och den imperialistiska kontrarevolutionen mest djupgående, långvarig och blodig. De indokinesiska folkens kamp är exemplarisk, ty den visar alla som vill befria sig att kamp är möjlig, även mot den starkaste imperialistmakten, och att kampen blir segerrik när den förs på rätt sätt. Därför kan USA inte släppa taget: de måste absolut bevisa motsatsen, dvs. att ingenting kan motstå den ledande imperialistiska makten.

Det är inte bara möjligheten till befrielse för de koloniserade eller halvkoloniserade folken som står på spel. Insatsen i Indokinakriget är av betydande vikt för klasskampens framtid i internationell skala. Idag kan nämligen inget folk hoppas på att uppnå verkligt oberoende, varken ekonomiskt eller politiskt, utan att bryta med det internationella kapitalistiska systemet. Det finns ingen tredje väg mellan den kapitalistiska och den socialistiska vägen och därför måste de nationella befrielseörelserna leda till socialism. Vi lever nämligen i den permanenta revolutionens epok. Eftersom en revolution med demokratiskt-borgerliga mål antingen måste dö eller växa över i en socialistisk revolution, så är Indokina det internationella proletariats främsta skyttegrav i kampen mot den internationella bourgeoisin.

Detta känner imperialisterna på sig, mer eller mindre klart. De vietnamesiska revolutionärerna har ett klart medvetande om det. Le Duan förklarar det exempelvis i talet till den ryska revolutionens 50-årsminne.

”Idag har en hel rad f.d. kolonier erövrat sin självständighet i olika hög grad. Det finns bara två vägar för dessa nationer: antingen en kapitalistisk utveckling eller en socialistisk utveckling, där man hoppar över det kapitalistiska samhället. En allmän tendens i vår tid och den inre situationen i dessa länder låter dem inte ta den historiska vägen via en självständig kapitalistisk utveckling som leder in i imperialismens hjulspår, så som har skett i Västerlandet. Om de följer den vägen kommer de slutligen att hamna under imperialisternas nykoloniala ok.” (s.25-26)

...”Sedan Oktoberrevolutionen och framför allt sedan andra världskriget är det utmärkande draget hos de nationella befrielseörelserna att arbetarna och bönderna utvecklas till politiskt medvetande, vilket spelar en alltmer avgörande roll för varje dag som går. Den nationella bourgeoisin i allmänhet intar däremot en vacklande reformistisk attityd, även om den i viss mån kan drivas av anti-imperialistiska tendenser. Dessutom kan krafterna för nationell frigörelse numera få ett starkt stöd från det socialistiska lägret. Alla dessa nya faktorer innebär att den nationella befrielseörelsen inte bara utvecklas i stor skala, utan också att den blir mer djupgående och får ett nytt innehåll. En revolution för nationell frigörelse har visserligen ett demokratiskt-nationellt innehåll men går inte längre in i den borgerliga revolutionens ram: den utgör en integrerad del av den proletära revolutionen och av proletariatets diktatur i internationell skala. Lenins berömda tes inte enbart bevarar sitt hela värde, den bekräftas allt tydligare i våra dagar genom den revolutionära praktiken. Följaktligen blir den nationella befrielseörelsens offensiva styrka allt mäktigare, dess roll allt viktigare, den hotar allvarligt imperialismens eftertrupp och skapar betingelser för spridandet av den socialistiska revolutionen i hela världen.” (s.25)

Indokina är den internationella situationens nyckelpunkt. Detta krigs utveckling påverkar därför styrkeförhållandet mellan alla klasser, den påskyndar det mest utvecklade kapitalistiska samhällets sönderfall och gynnar uppkomsten av nya revolutionära avantgarden överallt i världen.

Vi står i skuld till den indokinesiska revolutionen. Den har visat vår nya kämpande generation att den revolutionära kampen fortfarande är den enda vägen till befrielse. I sitt stöd till den har de nya revolutionära organisationerna, i Frankrike och på andra ställen, smitt sina första vapen. Sedan Maj 68 har den kämpande solidariteten med de indokinesiska folkens kamp försvagats. Delvis på grund av avantgardets svåra uppgift att gripa in i det egna landets klasskamp. Delvis på grund av de illusioner som uppstod när USA slutade bomba Nordvietnam och ”fredssamtalen” inleddes i Paris.

Det är dags att ta upp kampen på nytt.

EN MASSOLIDARITET, EN KÄMPANDE SOLIDARITET